

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ПЕДАГОГІКИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи

О. Б. Жильцов

20 15 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Педагогіка вищої школи»

Спеціальність: 8.18010021 Педагогіка вищої школи

Гуманітарний інститут

УДК

Структура програми типова. Години відповідають робочому навчальному плану.

Заступник директора Гуманітарного інституту з навчальної роботи

Єременко О. В.

Робоча навчальна програма „Педагогіка вищої школи ” для студентів

напряму підготовки 8.18010021 Педагогіка вищої школи

Галузь знань 1801 Специфічні категорії

Укладачі: *Чернуха Надія Миколаївна*, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка; *Малихін Олександр Володимирович*, доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та історії педагогіки. Протокол № 6 від «04» лютого 2015 року

Завідувач кафедри Чернуха Надія Миколаївна

_____ (Чернуха Н. М.)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

« 04 » 02

20 15 року

Схвалено Вченою радою Гуманітарного інституту за галуззю знань 8.18010021 Педагогіка вищої школи напрями підготовки 1801 Специфічні категорії

Протокол від « _____ » _____ 20__ року № _____

« _____ » _____ 20__ року

Вчений

секретар _____ (Т. Л. Видайчук)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

© КУБГ, 2015 рік

© _____, 2015 рік

Міністерство освіти і науки України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра теорії та історії педагогіки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов
2013 рс

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Педагогіка вищої школи»

Спеціальність: *8.18010021 Педагогіка вищої школи*

Гуманітарний інститут

2013– 2014 рік

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра теорії та історії педагогіки

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Галузь знань 1801 Специфічні категорії

Спеціальність 8.18010021 Педагогіка вищої школи

(освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр»)

за вимогами кредитно-модульної системи

Київ 2014

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра теорії та історії педагогіки

«ПОГОДЖЕНО»

Проректор
з науково-методичної та навчальної роботи
_____ О.Б. Жильцов
«___» _____ 2014 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Гуманітарного інституту,
протокол № ___ від «___» _____ 2014 р.
Секретар Вченої ради _____ Т.Л.Відайчук

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Галузь знань 1801 Специфічні категорії

Спеціальність 8.18010021 Педагогіка вищої школи

(освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр»)

УХВАЛЕНО
на засіданні кафедри теорії та історії педагогіки,
протокол № _ від «__» _____ 2014 р.
завідувач кафедри _____ Н.М. Чернуха

Київ 2014

УДК 378.1(073)
ББК 74.580

Педагогіка вищої школи. Програма навчальної дисципліни. – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. – 30 с.

Укладачі: **Чернуха Надія Миколаївна**, доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка, **Муромець Вікторія Григорівна**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка.

Рецензенти:

Хоружа Людмила Леонідівна, доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи Київського університету імені Бориса Грінченка.

Федорченко Тетяна Євгенівна, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник лабораторії превентивного виховання Інституту проблем виховання НАПН України

ББК 74.580

© Київський університет
імені Бориса Грінченка,
2014 р.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.	5
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни	7
II. Тематичний план навчальної дисципліни.	8
III. Програма	
<i>Змістовий модуль I. Загальні основи педагогіки вищої школи</i>	
<i>та історії вищої освіти</i>	<i>9</i>
<i>Змістовий модуль II. Дидактика вищої школи</i>	<i>9</i>
<i>Змістовий модуль III. Виховна функція вищої школи. Педагогічний менеджмент ...</i>	<i>10</i>
IV. Навчально-методична карта дисципліни "Педагогіка вищої школи"	12
V. Плани семінарських занять	13
VI. Завдання для самостійної роботи.	16
Карта самостійної роботи магістранта.	19
VII. Індивідуальна навчально-дослідна робота.	20
VIII. Система поточного та підсумкового контролю.	21
IX. Методи навчання.	24
X. Методичне забезпечення курсу	25
XI. Питання до екзамену.	25
XII. Рекомендована література	
Основна.	28
Додаткова.	29

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни „Педагогіка вищої школи” є нормативним документом Київського Університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою теорії та історії педагогіки на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів відповідно до навчального плану для спеціальності 8.18010021 *Педагогіка вищої школи*, денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати магістрант відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни „Педагогіка вищої школи”, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

"Педагогіка вищої школи" є складовою частиною дисциплін психолого-педагогічного циклу нормативного блоку. Її вивчення передбачає розв'язання низки **завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації**, зокрема: опанування системою знань про закономірності процесу навчання і виховання студентів, професійної підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі освіти відповідно до вітчизняних та європейських стандартів; основи управління педагогічним процесом у вищому навчальному закладі; форми, методи і засоби формування особистості майбутнього фахівця; професійно-педагогічну діяльність викладача вищої школи.

Мета курсу – розкрити закономірності розвитку освіти, процесу навчання і виховання студентської молоді, її наукової і професійної підготовки відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства; розробити на цій основі підходи до удосконалення системи формування психолого-педагогічної готовності магістрантів до викладацької та науково-педагогічної діяльності.

Завдання курсу:

- аналіз закономірностей функціонування системи вищої освіти і її складових (навчально-виховний процес, управління, викладач, студент тощо);
- ознайомлення з інноваційними технологіями, формами організації, методами, засобами навчання, виховання, управління в системі вищої освіти;
- прогнозування перспектив розвитку вищої освіти в Україні в контексті інтеграції у європейський освітній простір;
- вивчення, аналіз та узагальнення практики, досвіду педагогічної діяльності у вищих навчальних закладах.

У процесі вивчення курсу важливо зосередити увагу на **засвоєнні знань** із таких питань: історія розвитку вищої школи в Україні та світі, загальні основи педагогіки вищої школи, становлення системи освіти в Україні, дидактика вищої школи, виховання студентів, педагогічний менеджмент, специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи.

Підвищенню ефективності семінарських занять сприятиме передбачене програмою виконання і захист творчих проєктів з актуальних проблем розвитку, становлення, реформування сучасної вищої освіти України в контексті інтеграції у європейський освітній простір.

Під час семінарських занять, індивідуальної навчально-дослідної та самостійної

роботи студенти **набувають уміння та навички:**

1) аналізувати політику Української держави щодо розвитку вищої освіти в історичній ретроспективі;

2) виокремлювати принципи освіти, завдання навчальних закладів (Закон України "Про освіту");

3) з'ясувати призначення стандартів вищої освіти, сутність організації навчально-виховного процесу у ВНЗ (Закон України "Про вищу освіту");

4) досліджувати пріоритетні напрями розвитку освіти в Україні, виокремлювати тенденції підготовки фахівців у вищій школі з погляду перспектив її удосконалення (Національна доктрина розвитку освіти);

5) з'ясувати напрями перетворень у галузі освіти на європейському просторі (на основі змісту Болонської декларації);

6) аналізувати структуру підготовки фахівців у вищому навчальному закладі (кількість спеціальностей, їх конкретні назви й основні спеціалізації);

7) добирати приклади педагогічних ситуацій із діяльності ВНЗ, які зорієнтовані на формування гуманістичних почуттів особистості;

8) аналізувати типовий навчальний підручник чи навчальний посібник зі свого фаху й оцінювати його зміст із погляду врахування дидактичних вимог;

9) складати план проведення практичного чи лабораторного заняття з окремої дисципліни, визначати його методичне забезпечення;

10) опрацьовувати інформаційні джерела з метою ознайомлення з технологією і методикою запровадження модульно-рейтингової системи організації навчання у ВНЗ України;

11) здійснювати педагогічний аналіз форм і засобів виховання у навчальному закладі з позицій реалізації в них принципів виховання;

12) аналізувати дії викладачів вищої школи, які є виявом професіоналізму і педагогічної культури.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 216 год., із них 32 год. – лекції, 28 год. – семінарські заняття, 10 год. – індивідуальна робота, 10 год. – модульний контроль, 36 год. – семестровий контроль, 100 год. – самостійна робота.

Завершується вивчення магістрантами навчальної дисципліни „Педагогіка вищої школи” екзаменом.

СТРУКТУРА
ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: процес навчання та виховання студентів вищого навчального закладу, формування особистості фахівця вищої кваліфікації в умовах реформування та модернізації системи освіти в Україні.

Дисципліна	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>6 кредитів</i></p> <p>Змістові модулі: <i>3 модулі</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>216 годин</i></p> <p>Тижневих годин: <i>4 години</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>Галузь знань 1801</i> <i>Специфічні категорії</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Спеціальність 8.18010021</i> <i>Педагогіка вищої школи</i></p> <p style="text-align: center;">Освітньо-кваліфікаційний рівень <i>«магістр»</i></p>	<p>Нормативна Рік підготовки: 6. Семестр: 12</p> <p>Аудиторні заняття: <i>70 годин</i></p> <p>Лекції (теоретична підготовка): <i>32 годин</i> Семінарські заняття: <i>28 годин</i> Індивідуальна робота: <i>10 годин</i></p> <p>Модульний контроль: <i>10 годин</i></p> <p>Самостійна робота: <i>100 годин</i></p> <p>Семестровий контроль: <i>екзамен</i> <i>(36 годин).</i></p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/ п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторні	Лекції	Семинарські заняття	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль I. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ ТА ІСТОРІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ								
1.	Вступ. Історія розвитку вищої школи	21	6	4		2	15	
2.	Загальні основи педагогіки вищої школи	29	12	4	8		15	2
<i>Разом</i>		50	18	8	8	2	30	2
Змістовий модуль II. ДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ								
3.	Сутність процесу навчання у вищій школі. Зміст освіти у вищій школі. Методи і засоби навчання у ВНЗ	40	18	8	6	4	20	2
4.	Форми організації навчання у вищій школі. Система діагностики знань і умінь студентів у ВНЗ	38	16	8	6	2	20	2
<i>Разом</i>		78	34	16	12	6	40	4
Змістовий модуль III. ВИХОВНА ФУНКЦІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ. ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ								
5.	Виховна робота зі студентською молоддю	19	4	4			15	
6.	Основи управління у вищій школі							
7.	Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи	33	14	4	8	2	15	4
<i>Разом</i>		52	18	8	8	2	30	4
<i>Семестровий контроль (Екзамен)</i>		36						
<i>Всього</i>		216	70	32	28	10	100	10/36

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ ТА ІСТОРІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Лекція 1. ВСТУП. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ШКОЛИ. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ (4 год.)

Вступ. Проблеми сучасного суспільства у галузі освіти. Стан і тенденції розвитку вищої школи.

Витоки й основні віхи становлення освіти й вищої школи в Україні та світі.

Особливості розвитку вищих навчальних закладів України у ХХ – на початку ХХІ ст.

Місце педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками.

Методологічні аспекти педагогіки вищої школи. Методологія педагогіки вищої школи у світлі сучасної парадигми науки. Категорії педагогіки вищої школи. Методи педагогіки вищої школи.

Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні. Система освіти в Україні, її структура. Принципи діяльності освітніх закладів.

Стан і тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття. Пріоритетні напрями реформування та модернізації вищої освіти в Україні в контексті інтеграції до європейського освітнього простору. Напрями вдосконалення вищої освіти і Болонський процес.

Основні поняття теми: освіта, вища школа, вища освіта, освітня діяльність, педагогіка вищої школи, система педагогічних наук, категорії педагогіки вищої школи, система освіти в Україні, тенденції розвитку вищої освіти України, реформування вищої освіти, європейський освітній простір, Болонський процес.

Семінар 1. Історія розвитку вищої школи. Загальні основи педагогіки вищої школи (8 год.).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II ДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Лекція 2. СУТНІСТЬ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ. ЗМІСТ ОСВІТИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ. МЕТОДИ І ЗАСОБИ НАВЧАННЯ У ВНЗ (4 год.)

Дидактика як галузь педагогіки вищої школи. Принципи дидактики вищої школи.

Сутність і структура процесу навчання у ВНЗ. Суб'єкти навчального процесу. Структура діяльності суб'єктів навчального процесу. Гуманістична спрямованість навчально-виховного процесу у вищій школі.

Організація навчально-виховного процесу. Принципи та методи навчання у вищому навчальному закладі. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

Особливості адаптації молоді у вищому навчальному закладі.

Ступеневість вищої освіти. Нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти.

Навчальний план, навчальна програма і підручник вищої школи.

Особливості методів навчання у вищому навчальному закладі. Засоби навчання у вищій школі.

Основні поняття теми: ступневість вищої освіти, зміст вищої освіти, нормативні документи, навчальний план, навчальна програма, методи навчання, засоби навчання, педагогічний процес, структура педагогічного процесу, гуманістична спрямованість навчально-виховного процесу, студентський вік, адаптація, типологія студентів.

Лекція 3. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ. СИСТЕМА ДІАГНОСТИКИ ЗНАНЬ І УМІНЬ СТУДЕНТІВ У ВНЗ (8 год.)

Лекції та методика їх проведення. Психолого-педагогічні вимоги до проведення лекції у вищій школі.

Семінарські та практичні заняття у вищих навчальних закладах.

Комплексні форми організації навчання. Дидактичні основи індивідуальних занять.

Педагогічна і виробнича практика студентів. Самостійна робота, вимоги до її організації.

Дистанційне навчання в системі освіти: соціально-економічна потреба, сутність, умови ефективності.

Форми, види і методи організації науково-дослідницької роботи студентів.

Система діагностики знань і умінь студентів у вищому навчальному закладі. Значення та функції оцінювання навчальних досягнень студентів. Види контролю результатів навчальної діяльності студентів. Форми організації і методи контролю, шляхи їх удосконалення. Модульно-рейтингова і кредитно-модульна технологія навчання та оцінювання навчальних досягнень студентів. Система національного освітнього моніторингу.

Основні поняття теми: лекція, семінарські заняття, практичні заняття, комплексні форми організації навчання, індивідуальні заняття, педагогічна практика, виробнича практика, самостійна робота, дистанційне навчання, науково-дослідна робота, педагогічний контроль, модульно-рейтингова технологія навчання, кредитно-модульна технологія навчання, освітній моніторинг.

Семінар 2. Організація навчального процесу у вищому навчальному закладі (6 год.).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III ВИХОВНА ФУНКЦІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ. ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Лекція 4. ВИХОВНА РОБОТА ЗІ СТУДЕНТСЬКОЮ МОЛОДДЮ (8 год.)

Організація виховної роботи зі студентами у вищій школі. Структура виховного процесу.

Психологічні особливості студентського віку. Типологія студентів.

Принципи виховання. Зміст, напрями, форми і методи виховної роботи зі студентами. Завдання національного виховання студентської молоді у ВНЗ. Мотиви виховання. Моральне виховання студентів. Критерії вихованості особистості.

Основні поняття теми: виховання, виховна робота, виховний процес, мотиви виховання, принципи виховання, зміст виховної роботи, напрями виховної роботи, форми виховної роботи, методи виховної роботи, національне виховання, моральне виховання, критерії вихованості особистості.

Лекція 5. ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ. СПЕЦИФІКА ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ (8 год.)

Аналіз зарубіжних концепцій менеджменту. Педагогічний менеджмент як сучасна теорія управління освітою. Система управління вищим навчальним закладом.

Основні поняття теорії педагогічного менеджменту. Загальна характеристика принципів і функцій педагогічного менеджменту. Самоменеджмент у професійній діяльності.

Особливості діяльності викладача ВНЗ. Готовність до педагогічної діяльності. Професійна усталеність викладача вищої школи: мотиваційний компонент, емоційний компонент, особистісний компонент, професійно-педагогічний компонент.

Проблема співвідношення моральних цілей і засобів у педагогічній діяльності.

Професійно-педагогічне спілкування й типологія особистості викладача вищої школи. Сутність, складові та зміст педагогічної культури викладача ВНЗ. Педагогічна майстерність, її складники.

Педагогічна техніка викладача вищої школи. Спостережливість і невербальне спілкування, саморегуляція в роботі викладача. Профілактика синдрому професійного вигорання.

Основні поняття теми: педагогічний менеджмент, принципи педагогічного менеджменту, самоменеджмент, професійно-педагогічна діяльність, готовність до педагогічної діяльності, професійно-педагогічне спілкування, педагогічна культура, педагогічна майстерність, педагогічна техніка.

Семинар 3 - 4. Виховна робота зі студентами у вищій школі. Основи управління у вищій школі. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи (14 год.).

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Педагогіка вищої школи»

Разом: 216 год., з них 32 год. – лекції, 28 год. – семінарські заняття, 10 год. – індивідуальна робота; 10 год. – модульний контроль; 100 год. – самостійна робота, 36 год. – екзамен.

Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II			Змістовий модуль III		
Назва модуля	Загальні основи педагогіки вищої школи		Дидактика вищої школи			Виховна функція вищої школи. Педагогічний менеджмент		
Кількість балів за модуль	81 бали		99 балів			145 бали		
Лекції	4 (2 бали)		4 (2 бали)	8 (4 бали)		8 (4 бали)	8 (4 бали)	
Семінарські заняття		8 (44 бали)			6 (33 бали)			14 (77 бали)
Дати								
Теми лекцій	Вступ. Історія розвитку вищої школи. Загальні основи педагогіки		Сутність процесу навчання у вищій школі. Зміст освіти у вищій школі. Методи і засоби навчання у ВНЗ	Форми організації навчання у вищій школі. Система діагностики знань і умінь студентів у ВНЗ		Виховна робота зі студентською молоддю	Основи управління у вищій школі. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи	
Теми семінарських занять		Історія розвитку вищої школи. Загальні основи педагогіки вищої школи			Організація навчального процесу у вищому навчальному закладі			Виховна робота зі студентами у вищій школі. Основи управління у вищій школі. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи
Самостійна робота	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)		Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	
ІНДЗ	30 балів							
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)		Модульна контрольна робота 2 (25 балів) Модульна контрольна робота 3 (25 балів)			Модульна контрольна робота 4 (25 балів) Модульна контрольна робота 5 (25 балів)		
Підсумковий контроль	Екзамен 36 годин (40 балів)							

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ ТА ІСТОРІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Семінар 1.

Тема: Вступ. Історія розвитку вищої школи. Загальні основи педагогіки вищої школи (8 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Проблеми сучасного суспільства у галузі освіти. Стан і тенденції розвитку вищої школи.

2. Витоки й основні віхи становлення освіти й вищої школи в Україні та світі. Особливості розвитку вищих навчальних закладів України у ХХ – на початку ХХІ ст.

3. Місце педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками.

4. Пріоритетні напрями реформування та модернізації вищої освіти в Україні в контексті інтеграції до європейського освітнього простору. Напрями вдосконалення вищої освіти і Болонський процес.

5. Сучасні методологічні аспекти педагогіки вищої школи. Категорії педагогіки вищої школи. Методи педагогіки вищої школи.

II. Захист творчого проекту.

Модульний контроль знань

Рекомендована література

Основна:

1. Закон України "Про вищу освіту" // Голос України. – 2014. – 6 серпня. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-vii>

2. Закон України «Про загальну середню освіту» – Режим доступу: zakon4.rada.gov.ua/laws/show/651-14

3. Закон України "Про освіту" (зі змінами 2008 року). – Режим доступу: [www/osvita.org.ua/xcore/core_session.lib.php](http://www.osvita.org.ua/xcore/core_session.lib.php) on line 64

4. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>

5. Указ Президента України № 344/2013 "Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року". – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/15828.html>

6. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.

7. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : Навч. посіб. [2-е видання, доповнене] – К. : «Академвидав», 2014. – 456 с.

Додаткова:

1. Андрущенко В. Основні тенденції розвитку вищої освіти на рубежі століть // Вища освіта України. – 2001. – № 1. – С. 11 – 17.

2. Вища освіта України: Стан та тенденції: Матер. до підсумкової колегії МОН України / За

ред. В.Г. Кременя. – К., 2000.

3. Герасина Л.Н. Современная высшая школа в условиях реформирования образования. – Х.: Торсінг, 1993.

4. Журавський В.С. Болонський процес: головні принципи входження в європейський простір вищої освіти. – К.: ІВЦ "Видавництво "Політехніка", 2003.

5. Кремень В.Г. Філософія освіти ХХІ століття // Освіта України. – 2002. – 28 грудня. – № 102 – 103.

6. Огнев'юк В.О., Фурман А.В. Принцип модульності в історії освіти. – Ч. I. УПКККО Міністерства освіти України. – К., 1996.

7. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні / В.М. Галузинський, М.Б. Євтух. – К.: ІНТЛ, 1995.

8. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. /З.Н. Курлянд, Р.І. Хмелюк, А.В. Семенова та ін.; За ред. З.Н. Курлянд. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2005.

Змістовий модуль II ДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Семінар 2.

Тема: Організація навчального процесу у вищому навчальному закладі (бгод.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Зміст, мета, завдання, принципи вищої школи. Нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти. Ступневість вищої освіти.

2. Види вищих навчальних закладів в Україні.

3. Сутність і структура процесу навчання у ВНЗ. Суб'єкти навчального процесу.

4. Організація навчально-виховного процесу у ВНЗ України і світу (компаративний аналіз).

5. Система діагностики знань і умінь студентів у ВНЗ Принципи навчання у вищому навчальному закладі.

II. Навчальна дискусія.

III. Захист творчого проекту.

Модульний контроль знань

Рекомендована література

Основна:

1. Закон України "Про вищу освіту" // Голос України. – 2014. – 6 серпня. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-vii>

2. Закон України «Про загальну середню освіту» – Режим доступу: zakon4.rada.gov.ua/laws/show/651-14

3. Закон України "Про освіту" (зі змінами 2008 року). – Режим доступу: www.osvita.org.ua/xcore/core_session.lib.php on line 64

4. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>

5. Указ Президента України № 344/2013 "Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року". – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/15828.html>

6. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : Навч. посіб. [2-е видання, доповнене] – К. : «Академвидав», 2012. – 352 с.

7. Малихін О. В. Організація самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних навчальних закладів: теоретико-методологічний аспект : монографія / Олександр Володимирович Малихін. – Кривий Ріг : Видавничий дім, 2009. – 307 с.
8. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
9. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : Навч. посіб. [2-е видання, доповнене] – К. : «Академвидав», 2014. – 456 с.
10. Чайка В. М. Основи дидактики : Навч. посіб. – К. : «Академвидав», 2011. – 240 с.

Додаткова:

1. Архангельский С.И. Учебный процесс в высшей школе, его закономерные основы и методы. – М., 1980.
2. у вищих закладах освіти. – К.: ВВП «Компас», 1997.
3. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. – К.: Центр навчальної літератури, 2003.
4. Кудіна В.В., Соловей М.І., Спіцин Є.С. Педагогіка вищої школи. – 2-ге вид., допов. і переробл. – К.: Ленвіт, 2007.
5. Легостаев И.И. Проблемы диагностики стандарта высшего образования. – М.: Прометей, 1995.
6. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. /З.Н. Курлянд, Р.І. Хмелюк, А.В. Семенова та ін.; За ред. З.Н. Курлянд. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2005.

Змістовий модуль III ВИХОВНА ФУНКЦІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ. ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Семінар 3.

Тема: Виховна робота зі студентською молоддю.

Основи управління у вищій школі. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи (14 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Організація виховної роботи зі студентами у вищій школі. Структура виховного процесу. Зміст, напрями, форми і методи виховної роботи зі студентами.

2. Педагогічний менеджмент як сучасна теорія управління освітою. Система управління сучасним вищим навчальним закладом.

2. Самоменеджмент у професійній діяльності.

3. Особливості діяльності викладача ВНЗ. Готовність до педагогічної діяльності. Підходи до розв'язання проблеми співвідношення моральних цілей і засобів у педагогічній діяльності.

4. Педагогічна майстерність викладача вищої школи.

II. Захист творчого проекту.

Модульний контроль знань.

Підсумкове тестування.

Рекомендована література

Основна:

1. Закон України "Про вищу освіту" // Голос України. – 2014. –6 серпня. – Режим доступу:

- <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-vii>
2. Закон України «Про загальну середню освіту» – Режим доступу: zakon4.rada.gov.ua/laws/show/651-14
 3. Закон України "Про освіту" (зі змінами 2008 року). – Режим доступу: [www/osvita.org.ua/xcore/core_session.lib.php](http://www.osvita.org.ua/xcore/core_session.lib.php) on line 64
 4. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>
 5. Указ Президента України № 344/2013 "Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року". – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/15828.html>
 6. Васянович Г. П. Педагогічна етика : Навч. посіб. – К. : «Академвидав», 2011. – 248 с.
 7. Карапузова Н. Д. Основи педагогічної ергономіки : Навч. посіб. / Н. Д. Карапузова, Є. А. Зімниця, В. М. Помогайбо. – К. : «Академвидав», 2012. – 192 с.
 8. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії : Навч. посіб. – К. : «Академвидав», 2010. – 200 с.
 9. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
 10. Теслюк В. М. Основи педагогічної майстерності : Навчальний посібник / В. М. Теслюк, П. Г. Лузан, Л. М. Шовкун. – К. : ДАККіМ, 2010. – 244 с.
 11. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : Навч. посіб. [2-е видання, доповнене] – К. : «Академвидав», 2014. – 456 с.
 12. Хоружа Л. Л. Етичний розвиток педагога : Навч. посіб. – К. : «Академвидав», 2012. – 208 с.

Додаткова:

1. Мындыкану В.М. Педагогическая техника и мастерство учителя. – Кишинев: Штиинца, 1991.
2. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні / В.М. Галузинський, М.Б. Євтух. – К.: ІНТЛ, 1995.
3. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. /З.Н. Курлянд, Р.І. Хмельюк, А.В. Семенова та ін.; За ред. З.Н. Курлянд. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2005.
4. Педагогика и психология высшей школы: Учеб. пособие. – Ростов н/Д.: Феникс, 2002.
5. Приходько М.І. Педагогіка вищої школи: Курс лекцій для магістрів. – Запоріжжя: ЗДУ, 2001.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль І. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ ТА ІСТОРІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Тема: Вступ. Історія розвитку вищої школи (15 год.)

1. Ознайомитися із Законом України "Про вищу освіту" й виписати завдання освіти, зокрема ті, що стоять перед сучасними вищими навчальними закладами.
2. Проаналізувати Національну стратегію розвитку освіти на 2012-2021 роки з позиції компетентнісного підходу.
3. Підготувати е-презентацію на тему: „Компетентнісний підхід – інноваційна парадигма розвитку вищої освіти в сучасній Україні”

Тема: Загальні основи педагогіки вищої школи (15 год.)

1. Ознайомитися зі статутом вищого навчального закладу, у якому навчаєтесь, і з'ясувати, як у ньому відображено положення оновленого закону України "Про вищу освіту".
2. Проаналізувати чинники, які позитивно та негативно впливають на процес професійного становлення викладача вищої школи.

Змістовий модуль II. ДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Тема: Сутність процесу навчання у вищій школі (10 год.)

1. Опрацювати Національну доктрину розвитку освіти й виокремити тенденції підготовки фахівців у вищій школі з погляду перспектив її удосконалення.
2. Ознайомитися зі структурою підготовки фахівців у вищому навчальному закладі, де ви навчаєтесь, зокрема з'ясувати кількість спеціальностей, їх конкретні назви й основні спеціалізації.

Тема: Зміст освіти у вищій школі. Методи і засоби навчання у ВНЗ (10 год.)

1. Проаналізувати навчальний план певної спеціальності й визначити (у відсотковому співвідношенні) кількість годин, що виділяється на вивчення дисциплін основних циклів.
2. Проаналізувати типовий навчальний підручник чи навчальний посібник зі свого фаху й оцінити його зміст з погляду врахування дидактичних вимог.
3. Проаналізувати власний досвід самостійної роботи з науковими джерелами і розмежувати уміння, якими оволоділи, і такі, які ще не стали вашим надбанням.

Тема: Форми організації навчання у вищій школі.

Система діагностики знань і умінь студентів у ВНЗ (20 год.)

1. Відвідати заняття викладачів (лекції, семінари, практичні) і проаналізувати методи, засоби та прийоми навчання, які були ними використані.
3. Добрати наукову літературу з проблеми модульно-розвивального навчання. Ознайомитися із особливостями технології організації навчання профільної дисципліни на модульно-розвивальній основі.
4. З'ясувати, як на профільній кафедрі здійснюються розробка і методичне забезпечення проведення практичних занять.
5. Скласти план проведення практичного чи лабораторного заняття з окремої дисципліни, окресливши його методичне забезпечення.

Змістовий модуль III. ВИХОВНА ФУНКЦІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ. ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Тема: Виховна робота зі студентською молоддю (15 год.)

1. Зробити педагогічний аналіз форм і засобів виховання у навчальному закладі, у якому ви навчаєтесь, з погляду реалізації в них принципів виховання.
2. Навести приклади педагогічних ситуацій, які мали місце у вашому вихованні у ВНЗ з

погляду доцільності й ефективності (чи неефективності) використання методів виховання.

3. Із джерел української народної педагогіки (прислів'їв, казок, легенд, звичаїв, обрядів) виписати 4 – 5 цікавих прикладів, які свідчать про мудрість народу щодо виховання.

Тема: Основи управління у вищій школі (15 год.)

1. Побудувати структурну модель управління вищим навчальним закладом.

2. Сформулювати 8 – 10 правил ставлення керівника колективу до органів самоврядування.

3. Виходячи з гіпотетичної позиції "коли б ректором (міністром) був (була) я", змоделювати вищий навчальний заклад в аспекті перспективи його розвитку.

Тема: Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи

1. Опрацювати один із розділів колективної монографії "Педагогічна майстерність" за редакцією І.А. Зязюна (К., 1997 р.) і виокремити компоненти педагогічної майстерності викладача.

2. Здійснити аналіз висловлювань А.С. Макаренка про сутність педагогічної техніки. Виписати 4 – 5 прикладів застосування педагогічної техніки у досвіді видатного педагога.

3. Проаналізувати дії викладачів вищої школи, які є виявом педагогічної культури.

Оцінка за виконання завдань для самостійної роботи є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи».

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи магістрантами, подано у вигляді табл. 6.1.

Таблиця 6.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРАНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль I. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ ТА ІСТОРІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ			
Тема: Вступ. Історія розвитку вищої школи (15 год.)	Індивідуальне заняття, модульний контроль, підсумкове тестування, екзамен	5	I
Тема: Загальні основи педагогіки вищої школи (15 год.)		5	II
Змістовий модуль II. ДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ			
Тема: Сутність процесу навчання у вищій школі. Зміст освіти у вищій школі. Методи і засоби навчання у ВНЗ (20 год.)	Індивідуальне заняття, модульний контроль, підсумкове тестування, екзамен	5	III - IV
Тема: Форми організації навчання у вищій школі. Система діагностики знань і умінь студентів у ВНЗ (20 год.)	Модульний контроль, підсумкове тестування, екзамен	5	V
Змістовий модуль III. ВИХОВНА ФУНКЦІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ. ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ			
Тема: Виховна робота зі студентською молоддю (15 год.)	Індивідуальне заняття, підсумкове тестування, екзамен	5	VI
Тема: Основи управління у вищій школі. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи (15 год.)	Модульний контроль, підсумкове тестування, екзамен	5	VII - VIII
Разом: 100 год.	Разом: 30 балів		

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності магістранта, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання магістрантами ІНЗД прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Педагогіка вищої школи» – це вид науково-дослідної роботи магістранта, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських занять і охоплює декілька тем або один із змістових блоків навчального курсу.

Вид ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

✓ науково-педагогічне дослідження у вигляді творчого проекту (машинописний варіант, відеоряд у вигляді презентації у програмі PowerPoint), що охоплює змістовий блок одного із модулів – **30 балів**.

Орієнтовна структура ІНДЗ – вступ, основна частина, висновки, додатки, список використаних джерел. Один із додатків – Презентація у програмі PowerPoint.

Пропонована тематика творчих проектів:

Модуль I.

- Історія становлення і розвитку вищої освіти України (період на вибір магістранта).
- Порівняльний аналіз статутів вищих навчальних закладів минулого (1755 р., 1804 р., 1835 р., 1863 р., 1884 р.) і сучасних ВНЗ.

Модуль II.

- Організація навчального процесу у ВНЗ України і світу (порівняльний аналіз).
- Форми організації навчального процесу у ВНЗ. Лекція: вступний етап лекційного заняття (навчальна дисципліна і тема за вибором магістранта).

Модуль III.

- Управління вищим навчальним закладом. Тема: «Університет очима студента: сучасне і майбутнє (бачення перспектив розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка)».
- Виховна робота зі студентською молоддю. Конкурс кращих проектів організації виховного заходу у сучасному ВНЗ.
- Педагогічна майстерність викладача вищої школи. Тема: «Викладач, на якого чекає сучасна система вищої освіти третього тисячоліття».

Критерії та шкалу оцінювання творчого проекту подано у табл. 7.1 і 7.2.

Таблиця 7.1

Критерії оцінювання науково-педагогічного дослідження у вигляді творчого проекту

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети і завдань дослідження	3 бали
2.	Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності	5 балів
3.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	5 бали
4.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	3 бали
5.	Розроблення і захист наукового проекту у програмі PowerPoint (Презентація)	10 балів
6.	Прилюдний захист творчого проекту	4 балів
Разом		30 балів

Таблиця 7.2

Шкала оцінювання науково-педагогічного дослідження у вигляді творчого проекту (машинописний варіант + Презентація)

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	26-30	Відмінно
Достатній	20-25	Добре
Середній	14-19	Задовільно
Низький	0-13	Незадовільно

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи».

Магістрант може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ – 30 балів.

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

Навчальні досягнення магістрантів із дисципліни «Педагогіка вищої школи» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи

оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1.

У процесі оцінювання навчальних досягнень магістрантів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування.
- **Методи самоконтролю:** самоаналіз.

Кожний модуль включає бали за відвідування магістрантом лекційних та семінарських занять, роботу на семінарських заняттях (відповіді на запитання теоретичного блоку, участь у навчальній дискусії, колоквиумі), виконання самостійної та індивідуальної роботи, модульний контроль знань.

Таблиця 8.1

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 68	«достатньо»	E
69 – 74	«задовільно»	D
75 – 81	«добре»	C
82 – 89	«дуже добре»	B
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.2.

Таблиця 8.2

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень магістрантів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння успішно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв повних, систематичних знань із дисципліни,

	успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Творчі проекти обговорюються та захищаються на семінарських заняттях (див. п. «Захист творчих проектів»).

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань і здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. У відповідності до **Таблиці для розрахунку максимальної кількості балів**, одержаних студентом під час вивчення навчальної дисципліни (затверджено Вченою радою Університету, II семестр 2008-2009 н.р.) результати навчальних досягнень студентів оцінюються уніфіковано із застосуванням коефіцієнту (табл. 8.3).

Таблиця 8.3

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій	16
2.	Відвідування і відповідь на семінарських заняттях	14 +100
3.	Модульні контрольні роботи (1, 2, 3, 4, 5)	125
4.	Самостійна робота	30
5.	Індивідуальна навчально-дослідна робота	30
7.	Екзамен	40
Підсумковий рейтинговий бал		315 + 40
Коефіцієнт перерахунку 327 : 60		5,3

Розрахунок балів подано з урахуванням можливості студенту взяти участь в обговоренні визначених програмою питань семінарських занять з навчальної дисципліни не менше ніж 80 % із запрограмованих навчальних занять.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, виконання самостійної та індивідуальної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Х. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ презентація лекційного курсу у програмі PowerPoint;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ базова (видана друком) і робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового тестового контролю);
- ✓ завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи».

XI. ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Проблеми сучасного суспільства і вища освіта.
2. Стан і тенденції розвитку вищої школи в Україні.
3. Витоки й основні віхи становлення освіти й вищої школи в Україні та світі.
4. Братства: їх унікальність і значення в розвитку української вищої школи (XVI – XVII ст.).
5. Острозька академія (1576 – 1636 рр.), її внесок у розвиток вітчизняної вищої школи.
6. Києво-Могилянська академія як визначний освітньо-культурний центр України.
7. Освітня діяльність Переяславського і Харківського колегіумів.
8. Виховний ідеал Григорія Сковороди: сутність та значення для сучасності.
9. Батуринський університет (проект 1790 р.) та Ніжинська гімназія вищих наук (1820 – 1832 рр.).
10. Класичні університети України періоду нової та новітньої історії. Львівський університет (1661 р., 1784 р.). Харківський університет (1805 р.). Київський університет (1834 р.).
11. Класичні університети України періоду нової та новітньої історії. Одеський університет (1865 р.). Чернівецький університет (1875 р.).
12. Українська вища школа часів Центральної ради. Польська політика ультраквізму в освіті.
13. Особливості розвитку і становлення вищих навчальних закладів України у XX – на початку XXI ст.
14. Стан і тенденції розвитку вищої освіти в Україні на сучасному етапі суспільного розвитку.
15. Структура сучасної системи вищої освіти однієї з розвинених країн (за вибором) і характеристика її складових елементів.
16. Сучасні престижні та елітарні зарубіжні вищі школи (на прикладі однієї з країн на вибором), їх структура, технології навчання і фінансування.
17. Місце педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками.
18. Педагогіка вищої школи як наука, її об'єкт та предмет.
19. Сучасні методологічні аспекти педагогіки вищої школи. Категорії педагогіки вищої школи.
20. Методологія педагогіки вищої школи у світлі сучасної парадигми науки.
21. Методи педагогіки вищої школи.
22. Методологія та етапи наукових досліджень з педагогіки вищої школи.
23. Емпіричний і теоретичний рівні наукових досліджень із педагогіки вищої школи.
24. Методи педагогічного експерименту і математичної статистики у дослідженнях із педагогіки вищої школи.
25. Особливості педагогічного процесу у вищому навчальному закладі.
26. Структура педагогічного процесу.
27. Організація навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі.
28. Гуманістична спрямованість навчально-виховного процесу у вищій школі.
29. Психологічні особливості студентського віку.
30. Типологія студентів сучасних вищих навчальних закладів.
31. Особливості адаптації молоді у вищому навчальному закладі.

32. Мета та завдання вищої освіти в Україні.
33. Зміст вищої освіти в Україні.
34. Державний стандарт вищої освіти.
35. Система освіти в Україні, її структура.
36. Принципи діяльності сучасних вищих навчальних закладів.
37. Пріоритетні напрями реформування вищої освіти в Україні.
38. Наука (її модель) і навчальна дисципліна.
39. Навчальна програма та її структура (за фахом).
40. Дидактичні моделі змісту навчання.
41. Науково-методичне забезпечення навчального процесу з дисципліни (за фахом), робочий час викладача і навчальний час студента.
42. Принципи навчання у вищому навчальному закладі.
43. Методи навчання. Характеристика словесних і практичних методів навчання (з прикладами за фахом).
44. Характеристика наочних методів навчання і вимог до наочності (з прикладами за фахом).
45. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
46. Технічні засоби навчання, їх класифікація і вимоги до застосування у навчальному процесі вищої школи (за фахом).
47. Організаційні форми роботи у вищому навчальному закладі.
48. Лекції та методика їх проведення. Психолого-педагогічні вимоги до проведення лекції у вищій школі.
49. Семінарські та практичні заняття у вищих навчальних закладах.
50. Комплексні форми організації навчання у вищій школі.
51. Дидактичні основи індивідуальних занять студентів.
52. Педагогічна і виробнича практика студентів: мета і значення для розвитку професіоналізму майбутнього фахівця.
53. Самостійна робота студентів, вимоги до її організації.
54. Дистанційне навчання у системі вищої освіти: соціально-економічна потреба, сутність, нормативно-правове забезпечення та умови ефективності.
55. Форми, види і методи організації науково-дослідницької роботи студентів.
56. Основи педагогічного контролю у вищих навчальних закладах. Значення та функції оцінювання навчальних досягнень студентів.
57. Форми педагогічного контролю у вищій школі.
58. Модульно-рейтингова і кредитно-модульна технології навчання та оцінювання навчальних досягнень студентів.
59. Організація виховної роботи зі студентами у вищій школі.
60. Основні завдання виховання молоді в державних документах про освіту.
61. Структура виховного процесу у вищих навчальних закладах.
62. Мотиви виховання.
63. Принципи виховання.
64. Зміст та напрями виховної роботи зі студентами.
65. Форми і методи виховної роботи зі студентами.
66. Завдання національного виховання студентської молоді у ВНЗ.
67. Моральне виховання студентів.
68. Правове виховання студентської молоді у ВНЗ. Правова вихованість. Правове

загальне навчання (правовий всеобуч).

69. Педагог як суб'єкт морально-правової відповідальності.

70. Екологічне виховання студентської молоді.

71. Критерії вихованості особистості.

72. Педагогічний менеджмент як сучасна теорія управління освітою.

73. Зарубіжні концепції менеджменту.

74. Система управління вищим навчальним закладом в Україні.

75. Основні поняття теорії педагогічного менеджменту.

76. Загальна характеристика принципів і функцій педагогічного менеджменту.

77. Самоменеджмент у професійній діяльності викладача вищої школи.

78. Особливості діяльності викладача сучасного ВНЗ.

79. Готовність до педагогічної діяльності викладача вищої школи.

80. Професійна усталеність викладача вищої школи: мотиваційний компонент.

81. Професійна усталеність викладача вищої школи: емоційний компонент.

82. Професійна усталеність викладача вищої школи: особистісний компонент.

83. Професійна усталеність викладача вищої школи: професійно-педагогічний компонент.

84. Сутність, завдання та особливості професійно-педагогічного спілкування.

85. Типологія особистості викладача вищої школи.

86. Сутність, складові та зміст педагогічної культури викладача ВНЗ.

87. Професійна майстерність викладача вищої школи.

88. Педагогічна техніка викладача вищої школи.

89. Спостережливість і невербальне спілкування у роботі викладача вищої школи.

90. Саморегуляція в роботі викладача вищої школи. Заходи з профілактики синдрому професійного вигорання.

XII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Закон України "Про вищу освіту" // Голос України. – 2014. – 6 серпня. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-vii>
2. Закон України «Про загальну середню освіту» – Режим доступу: zakon4.rada.gov.ua/laws/show/651-14
3. Закон України "Про освіту" (зі змінами 2008 року). – Режим доступу: www.osvita.org.ua/xcore/core_session.lib.php on line 64
4. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>
5. Указ Президента України № 344/2013 "Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року". – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/15828.html>
6. Васянович Г. П. Педагогічна етика : Навч. посіб. – К. : «Академвидав», 2011. – 248 с.
7. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : Навч. посіб. [2-е видання, доповнене] – К. : «Академвидав», 2012. – 352 с.
8. Карапузова Н. Д. Основи педагогічної ергономіки : Навч. посіб. / Н. Д. Карапузова, Є. А. Зімниця, В. М. Помогайбо. – К. : «Академвидав», 2012. – 192 с.
9. Малихін О. В. Організація самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних навчальних закладів: теоретико-методологічний аспект : монографія / Олександр Володимирович Малихін. – Кривий Ріг : Видавничий дім, 2009. – 307 с.
10. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії : Навч. посіб. – К. : «Академвидав», 2010. – 200 с.
11. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
12. Теслюк В. М. Основи педагогічної майстерності : Навчальний посібник / В. М. Теслюк, П. Г. Лузан, Л. М. Шовкун. – К. : ДАККіМ, 2010. – 244 с.
13. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : Навч. посіб. [2-е видання, доповнене] – К. : «Академвидав», 2014. – 456 с.
14. Хоружа Л. Л. Етичний розвиток педагога : Навч. посіб. – К. : «Академвидав», 2012. – 208 с.
15. Чайка В. М. Основи дидактики : Навч. посіб. – К. : «Академвидав», 2011. – 240 с.

Додаткова:

1. Всесвітня декларація про вищу освіту для ХХІ ст.: підходи, практичні заходи та рамки пріоритетних дій, спрямованих на реформу та розвиток вищої освіти, схвалені Всесвітньою конвенцією з вищої освіти в Парижі 9 жовтня 1998 року // Образование в ХХІ веке. – К., 2001.
2. Державна національна програма "Освіта": Україна ХХ століття – К.: Радуга, 1994.
3. Збірник нормативних актів України щодо організації навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах: Довідник для працівників вищих навчальних закладів. – Вип. І. – К.: УАЗТ, 2003.
4. Національна доктрина розвитку освіти / Затверджено Указом Президента України від 17.04.2002. № 347 / 2002 // Освіта України. – № 33 за 23 квітня 2002 р.
5. Постанова Кабінету Міністрів України № 1074 "Про затвердження Положення про державний вищий заклад освіти" від 5 вересня 1996 р.

6. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: Підручник для студ., асп. та мол. викл. ВНЗ. – К.: Либідь, 1998.
7. Андреев А.А. Введение в дистанционное обучение. – Ч. II. – М.: МЭСИ, 1997.
8. Андрущенко В. Основні тенденції розвитку вищої освіти на рубежі століть // Вища освіта України. – 2001. – № 1. – С. 11 – 17.
9. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи: Навчально-методичний посібник для викладачів, аспірантів, студентів магістратури. – К.: Кондор, 2008.
10. Архангельский С.И. Учебный процесс в высшей школе, его закономерные основы и методы. – М., 1980.
11. Атанов Г. Возрождение дидактики – залог развития высшей школы. – Донецк, ДСУ, 2003.
12. Бойко А.М. Оновлена парадигма виховання: шляхи реалізації. – К.: ІЗМН, 1996.
13. Болубаш Я.Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти. – К.: ВВП «Компас», 1997.
14. Бондар В. Технологізація підготовки фахівців в умовах запровадження державних стандартів освіти // Освіта і управління. – 2005. – Т.8. – № 2. – С. 86 – 90.
15. Вайнцвайг П. Десять заповідей творческой личности. – М., 1990.
16. Васильев Ю.В. Педагогическое управление в школе. – М.: Педагогика, 1990.
17. Васянович Г.П. Педагогіка вищої школи: Навчально-методичний посібник. – Львів: Ліга-Прес, 2003.
18. Вища освіта: Проблеми та перспективи розвитку: Міжнародна АН вищої освіти: Другі академічні читання. – К.: МО України, 1995. – 2002.
19. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури / Світлана Сергіївна Вітвицька. – Київ : Центр навчальної літератури, 2006.– 384 с.
20. Галузинський В.М., Євтух М.Б. Основи педагогіки і психології вищої школи в Україні. – К., 1995.
21. Грішнова О.А. Людський капітал (формування в системі освіти і професійної підготовки). – К.: Знання, КОО, 2001.
22. Глузман А.В. Университетское педагогическое образование: опыт системного исследования. – К.: Издательский центр "Просвіта", 1997.
23. Дифференцированный подход к самостоятельной работе студентов по педагогическим дисциплинам: Учеб. пособие. – О., 1995.
24. Дубасенюк О.А. Методичні рекомендації керівнику академічної групи з виховної роботи педуніверситету. – Житомир, 2000.
25. Журавський В.С. Болонський процес: головні принципи входження в європейський простір вищої освіти. – К.: ІВЦ "Видавництво "Політехніка", 2003.
26. Зязюн І.А., Сагач Г.М. Краса педагогічної дії: Навч. посіб. для вчителів, аспірантів, студентів середніх та вищих закладів. – К.: Український інститут менеджменту і бізнесу, 1997.
27. Иванова Т.В. Культурологическая подготовка будущего учителя: Монография. – К.: ЦВП, 2005.
28. Кانیщенко Л.О., Литвин В.М. Вища школа: шляхи перебудови. – К.: Знання УРСР, 1988.
29. Коменский Я.А., Локк Дж., Руссо Ж.Ж., Песталоцци И.Т. Педагогическое наследие / Сост.: В.М. Кларин, А.Н. Джуринский. – М.: Педагогика, 1988.

30. Конюх М.С. Формування нової філософії освіти в Україні: Соціально-філософський аналіз: Монографія. – К.: Вища школа, 2001.
31. Корсак К.В. Світова вища школа: Порівняння і визнання закордонних кваліфікацій і дипломів: Монографія. – К.: МАУП, 1997.
32. Кудіна В.В., Соловей М.І., Спіцин Є.С. Педагогіка вищої школи. – 2-ге вид., допов. і переробл. – К.: Ленвіт, 2007.
33. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи : Навчальний посібник / К.: Знання, 2005.- 486 с.
34. Легостаев И.И. Модульная концепция подготовки специалистов. – СПб.: Науч. изд. центр "Кафедра", 1997.
35. Литвин В.М. Українська культура й освіта в контексті суспільних трансформацій // Урядовий кур'єр. – 2002. – 24 вересня. – № 175.
36. Лутай В.С. Філософія сучасної освіти: Навч. посіб. – К.: Центр "Магістр-S" Творчої спілки вчителів України, 1996.
37. Матеріали з історії Острозької академії (1576 – 1636): Бібліограф. довідник / Упорядник І.З. Мицько. – К.: 1990.
38. Мицько І.З. Острозька слов'яно-греко-латинська академія (1576 – 1636) / За ред. Я.Д. Ісаєвича. – К., 1990.
39. Москаленко П.Г. Структурная модель науки как дидактическое основание системных знаний учащихся // Новые исследования в педагогических науках. – Вып. 2 (58). – М.: Педагогика, 1991.
40. Микитюк О.М. Становлення та розвиток науково-дослідної роботи у вищих педагогічних закладах України (історико-педагогічний аспект / Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. – Х.: "ОВС", 2001.
41. Навчальний процес у вищій педагогічній школі: Навч. посіб. / За ред. акад. АПН України О.Г. Мороза. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2001.
42. Неперервна професійна освіта: Проблеми, пошуки, перспективи: Монографія / За ред. І.А. Зязюна. – К.: Вид-во "Віпол", 2000.
43. Огнев'юк В.О., Фурман А.В. Принцип модульності в історії освіти. – Ч. I. УПКККО Міністерства освіти України. – К., 1996.
44. Оконь В. Введение в общую дидактику. – М.: Высш. шк., 1990.
45. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні / В.М. Галузинський, М.Б. Євтух. – К.: ІНТЛ, 1995.
46. Основы педагогики и психологии высшей школы / Под ред. А.В. Петровского. – М., 1986.
47. Педагогіка вищої школи / Под ред. Н.М. Пейсахова.. – Казань: Изд. Каз. ГУ, 1998.
48. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. /З.Н. Курлянд, Р.І. Хмельюк, А.В. Семенова та ін.; За ред. З.Н. Курлянд. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2005.
49. Педагогіка и психология высшей школы: Учеб. пособие. – Ростов н/Д.: Феникс, 2002.
50. Педагогічна майстерність / За ред. І.А. Зязюна. – К.: Вища шк., 1997.
51. Педагогічні технології у неперервній освіті: Монографія (Сисоєва С.О., Алексюк М.А., Воловик П.М., Кульчицька О.І. та ін.) / За ред. С.О. Сисоєвої. – К.: Віпол, 2001.
52. Приходько М.І. Педагогіка вищої школи: Курс лекцій для магістрів. – Запоріжжя: ЗДУ, 2001.
53. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій: Навч.

- посіб. / За ред. І.А. Зязюна, О.М. Пехоти. – К.: Вид-во А.С.К., 2003.
54. Рогов Е.И. Настольная книга практического психолога в образовании: Учеб. пособие. – М.: Владос, 1996.
55. Савенкова Л.О. Професійне спілкування майбутніх викладачів як об'єкт психолого-педагогічного управління: Монографія. – К.: КНЕУ, 2005.
56. Сергеева В.Ф. Виховна робота у сучасному вищому закладі освіти. Метод. реком. / В. Ф. Сергеева, В. Є. Прокопчук, Н.В. Балабуха. – Луцьк: Вежа, 2000.
57. Селівестов С.І. Деякі проблеми адаптації студентів першого курсу у вищому навчальному закладі // Проблеми освіти. – 1997. – № 2.
58. Сидоренко О.Л. Проблеми реформування системи вищої освіти в Україні: Наук.-практ. посібник для працівників системи освіти. – Х.: Торсінг, 2000.
59. Сучасна вища школа: психолого-педагогічні аспекти: Монографія / За ред. Н.Г. Ничкало. – К., 1999.
60. Технології професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів: Навч. посіб.: У 2 ч. / За ред. О. А. Дубасенюк. – Житомир: Житомирський державний педуніверситет, 2001.
61. Ушинський К.Д. Про народність у громадському вихованні // Ушинський К.Д. Вибрані твори: В 2 т. – К., 1983.
62. Фініков Т. Сучасна вища освіта: світові тенденції України. – К.: Таксон, 2002.
63. Юрченко В.І. Оптимізація взаємозв'язку у системі "студент-викладач". – К., 1997.

Робоча програма навчального курсу

"ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ"

Укладачі: *Чернуха Надія Миколаївна*, доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка, *Муромець Вікторія Григорівна*, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка.

Б 72 Педагогіка вищої школи. Програма навчальної дисципліни / Укладачі Н.М.Чернуха, В.Г.Муромець. – К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014 –32 с.